

KOROŠKI SLOVENEK

Naroča se pod naslovom: „KOROŠKI SLOVENEK“,
Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

Rokopisi se naj pošiljajo na naslov:
Politično in gospodarsko društvo, Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

List za politiko,
gospodarstvo in prosveto

Izhaja vsako sredo. — Posamezna številka 15 grošev,
Stane četletno: 1 S 50 g; celoletno: 6 S — g
Za Jugoslavijo
četletno: Din. 25.—; celoletno: Din. 100.—

Zaupajmo sebi!

Ne nasedajte plehkim obljubam in besedam, ki vam jih dajejo stranke, katere izrabljajo vaš obup in nezadovoljnost v svoje temne, sebične namene! — V državi in deželi so iste stranke zakrivile grozeči gospodarski in finančni polom in hočejo sedaj še občine dovesti v isti obupni položaj. — Vaš najboljši odgovor na naravnost škandalozno in brezvestno strankarsko komedijo v državi in deželi je, če daste na dan občinskih volitev zaupanje našim najboljšim gospodarjem. — Naš največji ponos je, da štejejo v vrstah Koroške slovenske stranke najpoštenješe, najboljše gospodarje in najvzornejše može!

Uboga naša država! Kam jo je dovela brezsrčna in sebična politika avstrijskih strank v desetletju! Na vseh koncih in krajih se trga streha, zidovje se ruši, gole stene govorijo o strašnem uboštvi, lačna in premražena družina pa gleda mirno in ponižno na vso to brezobzirno in kratkovidno komedijo v državnem in deželni zborih. Medtem ko je družina pod vedno neznosnejšimi davki in socialnimi bremenimi, nadaljujejo državni in deželni zbori svoje igranje mirnodušno naprej, v malenkostnih sporih se prepirajo in kregajo, v velikih stvareh polni nezaupanja medsebojno sumničijo. O ja, tudi mi verujemo, da ima Avstrija še treznih in prevdarnih mož, ki vedo izbornu presojo za trenutni položaj naše Avstrije in bi vedeli tudi za odpomoč. Pa to je tragika naše države, da vsled preostrih političnih nasprotstev sedaj merodajnih krogov v državnem in deželni zborih ti najboljši možje-voditelji ne pridejo do besede in dejanja.

Eno samo zahtevo stavlja naš čas in naše razmere v dobi svetovne gospodarske krize na voditelje na državnem in deželni krmilu: **Državno in deželno politično gospodarstvo bodi urejeno tako, da so vsi izdatki državnega in deželnega upravnega aparata le tako visoki kot dohodki, ki jih država in dežela smeta iztirjavati od svojih državljanov v obliki davkov, monopolov, carine in drugih bremen. Dajate državljanov državi naj bodo pravične in sorazmerne donosu zasebnih gospodarstev. To je glavni, fundamentalni zakon vsega gospodarjenja, enako veljaven za zasebno kot tudi javno gospodarstvo.** In isto zahtevo stavlja dnevi tudi na občine!

A država in dežela se predajata še naprej brezskrbju, mi prosjamo za posojila v inozemstvu, zastavljamo zanje svoje premoženje, v splošnem pa se živi fidelno naprej kot v najboljših časih. Seveda bo to šlo samo dotlej, da bo iz te uboge države izmozgan zadnji življenski sok in potem jo bodo voditelji predali z vsem njenim uboštvi in vso podrtijo tujim rokam.

O ja, dobro se zavedamo, da je v takih mislih velik in trd očitek ljudstvu samemu. Saj vendar živimo v demokratični dobi in ljudstvo si z volitvami v deželne in državni zbor samo voli svoje zastopnike. Potem je seveda ena sama možnost, da je to avstrijsko ljudstvo ali še tako nezrelo ali tako slepo, če nesmiselno zlorablja svojo demokratično pravico in oddaja pri volitvah državno in deželna krmila v roke brezvestnežev in sebičnežev, katerim je rastoča nezadovoljnost samo voda na njihov socialistični ali pangermanistični mlin.

Kaj bi bilo pri sedanjih občinskih volitvah edino pravilno za ljudstvo, ki ostaja zvesto sebi in še brani upanje v izboljšanje lastnega položaja: Občinski možje bi bili morali v lepem složnem pogovoru sestaviti za vso občino

eno samo listo in na tej najboljši in najpoštenješe može. Izredni čas bi bil zahteval tudi izrednih ukrepov ter potov in bi dobro prenesel tokratno zapostavitve osebnih in strankarskih sporov. In kaj se dejansko godi v dnevih pred volitvami? Isti ljudje, ki so v državnem in deželni zborih že dokazali svojo popolno nesposobnost, uprizarjajo sedaj še v občinah isto komedijo. Tujji agitatorji prevandrajajo naše vasi in poplavljaajo deželo z najraznovrstnejšimi ietaki in lepaki, z dobrikanjem in sladkoustenjem iščejo glasove našega rodu. Računajoč na našo kratkovidnost nam hočejo iztrgati iz rok občine in njihovo upravo, da bodo zamogli potem izvesti svoje papirnate programe še v občinah tako, da nekoč zapravijo poleg državnega in deželnega premoženja še občinsko — naše — premoženje.

Li ni žalostno dovolj, da se med našim ljudstvom še vedno najdejo ljudje, ki se hočejo ponašati s svojim komunizmom, socializmom in herenpavskim programom! V dnevih, v katerih vlada samo še brutalna sila in sebičnost! Verujte, da od vseh teh naših komunistov in socialistov in herenpavrov niti eden nima pravega pojma o tem, zakar se njegova stranka v resnici potegne. Pa tudi ni čuda, ker sedijo njihovi voditelji — ali boljše zvoditelji — v mestih ali na veleposestvih in jim je presneto malo mari za pobožne želje svojih pristašev. Res iskreno bi želeli, da bi katerega teh zaslepljenec prav po točkah socialdemokratskega ali komunističnega programa socializirali ali da bi mu narekovali besede iz hotenja in programa herenpavrov. Da bi njihov volilec ne smel več imeti svojega koščka zemlje in niti ne več toliko pravic do pridelka na polju, v hlevu in gozdu kot jih ima navaden najemnik! To bi gledali naši socialisti in komunisti, ko bi postalo vse premoženje ne lašt vseh, marveč — nikogar! Ali, če bi razvil kmet-veleposestnik nekoč

odkritosrčno svojo misel, da nimajo mala posestvica, kot so naša, iz vzrokov „rentabilnosti“ nobene pravice do obstoja, marveč da se morajo združiti v rokah nekaterih veleposestnikov! In sicer nekaterih nemških veleposestnikov! No, potem bi najbrž ne bilo treba volitev in tedaj bi živela v rodu ena sama misel.

Zato, koroško slovensko ljudstvo, ohrani v teh dnevih in posebno na dan volitev svojo polno razsodnost! Ne pozabi, da boš samo plačevalo ceho za vsako nepremišljenost! Gorje, če ti bodo morala šele kruta dejstva odpreti oči, ker bi znalo potem biti prepozno. Naj ne bodo v teh dnevih v tvojih vrstah nezaupanje in osebni spori, marveč strni svoje vrste in z ljubeznijo in prošnjo išči tudi svoje brate. Naj te tudi ne motijo plehki poizkusi Heimatbunda, ki skuša danes s podvojeno silo slabiti našo moč in zanaša ne oziraje se na resno nalogo dneva med nas zopet misel sovražstva in razdvojenosti. Veruj z nami vred, da bodo čas in naše razmere končno pošteno obračunale s to zloglasno celovško organizacijo in da ne ostane nepovrnjen niti najmanjši dolg.

Poveri nadzorstvo občinskega premoženja in vodstvo občinskega gospodarstva najboljšim svojim gospodarjem! Daj legitimacijo občinskih odbornikov v roke najpoštenejšim našim možem, da bodo pošteno in vestno skrbeli tudi za tvoje šole in za vzgojo tvojih otrok, za tvojo osebno varnost in za varnost tvojega premoženja. Le-ti bodo skrbeli v občini za pošteno, pravno življenje in pravično ter usmiljeno deliti kruha tvojim ubožcem. Saj bodo dobro vedeli, da vršijo svojo častno nalogo s pomočjo tvojega prispevka, na račun tvojih žuljavih rok.

Ne pusti se torej komandirati ne iz Celovca ali z Dunaja, marveč sledi svoji vesti in svojemu razumu in voli svojo

„Koroško slovensko stranko“!

Socialdemokrati v objemu z Landbundom.

Heimatbund najvišja volilna oblast na Koroškem.

Po poročilih z dežele je občinska volilna oblast v Globasnici zavrnila kandidatno listo gospodarske stranke, v Beli komunistične stranke, v Žrelcu komunistične stranke, v Rožku slovenske stranke, v Medgorjah kršč.-soc. gospodarske stranke, v Bilčovsu gospodarske stranke in v Selah landbundovske, socialdemokratske in komunistične stranke. Občinske volilne oblasti so se postavile na stališče zakona, ki predvideva 25 lastnoročnih podpisov. In ravno ti so manjkali.

Slišimo, da je imela pretekli teden okrajna volilna oblast za Celovec okolico svojo sejo. **Tukaj se je pokazala strnjena fronta socialistov in landbundovcev proti Slovencem in krščanskim socialcem, ki jo je koval Heimatbund. Videlo se je, da sta obe stranki deklirali Heimatbunda in nimata lastnega mnenja.**

Okrajna volilna oblast je odklonila komunistično kandidatno listo v Žrelcu in listo krščansko-socialne gospodarske stranke v Medgorjah, potrdila pa landbundovsko in socialdemokratsko listo v Selah in listo gospodarske stranke v Bilčovsu. **Ugotoviti moramo, da se okrajna volilna oblast ni držala besedila volilnega zakona, pač pa poslušala Heimatbund. Gospodje okrog Heimatbunda so intervenirali v prilog odklonjenih list v Selah in Bilčovsu. Na podlagi intervencije heimabundovcev so bile potrjene tri od občinskih volilnih oblasti odklonjene kandidatne liste, ostale pa, ki jih**

Heimatbund ni priporočal, odklonjene. In napaka je bila pri vseh, razen pri eni, kjer se je šlo samo za formalnost, ista.

Da velja pri nas dvojna mera, kaže slučaj Rožek. Občinska volilna oblast Rožek je radi enega samega nelastnoročnega podpisa odklonila slovensko listo. Odklonila jo je potem tudi okrajna volilna oblast v Beljaku. Druga lista z enako napako, to je z enim neveljavnim podpisom, je bila potrjena. Za nas velja zakon, za druge ne velja. Zdaj pa se naj človek še spozna.

Za Slovenji Plajberk je zahtevala dva volilna lokala. Volilci ob meji občine imajo preko eno in pol ure do volišča. Proti predlogu sta glasovala Landbund in soc. demokrati. Tem bolj se moramo čuditi soc. demokratičnim zastopnikom, ki so takoj nato zagovarjali predlog, da se v Št. Martinu pri Celovcu preloži volišče iz Vogel v Otoče, četudi ima volilec ob občinski meji do volišča samo četrt ure daleč. Socialdemokracija je pokazala ponovno svoje sovražno stališče do slovenskih volilcev in šla preko demokratičnih načel, ki jih predvsem in vedno povdarja. Oba predloga sta propadla.

Kaj sledi iz tega? Da veljajo pri nas zakoni samo za nas, da so nam vse nemške stranke sovražne, da je tudi socialdemokracija predvsem nacionalna in da vse stranke poslušajo samo Heimatbund. In zato je naša

rešitev samo v samostojnem nastopu. Vse druge stranke so odvisne od celovške mestne gospode, od Heimatbunda, samo naša je neodvisna.

Kdor je proti celovski komandi, ta bo volil

Koroško slovensko stranko.

Volil pa bo Koroško slovensko stranko tudi vsled tega, ker je demokratična in obsoja politiko nasilja, politiko, ki gre preko zakonitih okvirjev. Samo naši občinski možje so jamstvo, da se bodo občine upravljale v dobro davkoplačevalcev.

Avstrija. Upravni svet Banke za mednarodna plačila je sklenil, da se kredit 90 milijonov S za avstrijsko narodno banko, ki zapade 16. aprila, podaljša za 3 mesece. Tudi Jugoslaviji in Madžarski so se krediti podaljšali. Predsednik Narodne banke dr. Kienböck se je sicer zelo trudil, da bi dosegel novo posojilo, in dokazoval pomanjkanje deviz Narodne banke, a vse skupaj nič ni pomagalo. Angleži bi bili pripravljeni, da dovolijo novo posojilo, Francozi pa so se izrekli proti. Tri mesece bomo sedaj za silo životalili naprej. — Svet Društva narodov je razpravljal o pomožni akciji podunavskim državam in sklenil, da se zadeva preloži na majsko zasedanje. Vsi zastopniki so povdarjali nujno potrebo pomoči. Zaenkrat bodo razpravljali o tem vprašanju izvedenci vlad. Države si morajo pomagati zato same. Naš fin. minister je izjavil, da s Tardieujevem načrtom, s katerim je bila zvezana tudi kreditna pomoč, zaenkrat ni nič. Če bi se dobil kredit, bi se porabil samo za oporo naše valute. Carinska unija se je ponesrečila in sedaj mora država iskati sama zveze in sporazume s sosednimi državami. Vlada bo izdala seznam vrst blaga, katerih uvoz se lahko omeji, in bo dovolila uvoz samo tistim proizvodom, ki so nam potrebni in ki jih bomo lahko plačali. Zaenkrat uvozne omejitve še ne stopijo v veljavo, pač pa bo vlada vse pripravila, da jih po potrebi uzakoni. — Konferenca dežel je pretekli teden razpravljala v volilnih imenikih, obrtnem redu, avtomobilskem zakonu in agrarnih zakonih. Vladi bodo predloženi tozadevni zakonski osnutki. Glede volilnih imenikov je prodrlo mnenje, da pridejo stalni volilni imeniki veliko predrago in da se je treba povrniti k prejšnji uredbi.

Nemška vlada je potom zasilne odredbe razpustila vse bojne organizacije narodno-socialistične stranke v Nemčiji, takozvane S. A. in S. S. (Sturmabteilungen in Schutzstaffeln). Vlada pravi, da so te organizacije povsem vojaško organizirane in samo deloma neoborožene ter tvorijo državo v državi. Takšna organizacija je stalna nevarnost za red in mir v državi. Odredba se je takoj izvedla in po vsej Nemčiji je bilo zapečatenih okrog 100 domov te organizacije in vse „rjave hiše“. V Hamburgu so nar. soc. napolnili svoj vojni stan s plinom za soljenje in je morala policija razbiti okna, da se je plin razpršil. Vse hiše in vsi domovi so bili preiskani in policija je našla uniforme, znake, dele opreme, razne važne listine, zaplenila dalje aeroplane, avtomobile, vojno-telefonske priprave, sanitetni material, orožje, bajonete itd. Hitlerjeva armada je obsegala 125 polkov s 3000 stotnijami in 250.000 možmi, z naraščanjem vred 300.000. Taka organizacija je seveda nevarnost za državo in je bil že skrajni čas, da se je vlada odločila za ta korak. Hitler je zagrozil in smo lahko radovedni na nadaljni razvoj dogodkov v Nemčiji. Razpouščne so bile tudi narodno-socialistične mladinske in športne organizacije. Stranka obstoja še naprej in stoji pod isto zaščito kot druge stranke.

Novi predlogi. Na razorožitveni konferenci v Ženevi je ameriški zastopnik nenadoma stavil nov razorožitveni predlog, ki obsega samo 2 točki: 1. Države se obvežejo, da uničijo svojo težko in lahko artilerijo in se za vse čase odrečejo vojni s trupelnimi plini. 2. Te vrste orožja se ne smejo nikoli več uporabljati kot bojna sredstva. Gibson je povdaril, da je njegov predlog kratek in lahko sprejemljiv. Predlogu sta se pridružila angleški in italijanski zunanji minister. — Italija je stavila naslednji predlog: 1. Na kopnem naj se uniči vsa težka artilerija kakor tudi vsi tanki. 2. Na morju se imajo uničiti vse linijske ladje in vse podmornice

kakor tudi vse ladje, ki služijo za aeroplane. 3. Uničijo naj se vsi aeroplani, ki služijo bombardiranju. 4. Uničenje vseh sredstev za kemično in bakteriološko vojno. Ta italijanski predlog se ne smatra za iskren, ampak ima samo namen, da služi kot sredstvo diplomatske borbe proti Franciji na razorožitveni konferenci. — Italija je stavila tudi predlog glede evropske politične in gospodarske krize. Pravi, da je treba urediti vprašanje reparacij in vojnih dolgov na ta način, da se črtajo vse dajatve; odstranijo vse ovire za svoboden razmah mednarodnega prometa in trgovin; podprejo podunavske države: Avstrija, Madžarska, Češko-slovaška, Jugoslavija, Bolgarija, Romunija in Grčija; v okviru Društva narodov izpremenijo nekatera določila onih mirovnih pogodb, ki so postale vzrok nemirov in morejo izzvati novo vojno; opustijo sedanji sistem konferenc, ki vzbujajo le nade, ki pa spričo stalnih neuspehov še bolj razočara narode. — Omenili bi še en predlog, ki se tiče Podunavja in ki ga je stavil bivši angleški minister Amery. Pravi, da naj bi se ustanovila gospodarska unija, ki naj bi obsegala pretežno večino evropskih držav. Da more Tardieujev načrt uspeti, je neobhodno potrebno, da sodelujejo vse one države, ki potrebujejo poljskih in gozdnih pridelkov, na katerih obiluje Podunavje, in sicer Italija, Nemčija, Francija, Holandija, Belgija in Švica. Te države, posebno Francija, preskrbe Podunavju

Kathreiner v enem letu 38krat ponarejen.

Pravzaprav nič ne govori boljše za neprekosljivo kakovost Kathreiner-ja kakor dejstvo, da se ga je v enem samem letu poizkušalo ponarediti 38krat. Kar je pa najbolj čudno — in obenem pač tudi najboljši dokaz za dobrino te domače kavine pijače — je vendar dejstvo, da vse ponaredbe niso mogle doseči znamenite Kathreiner-jeve kakovosti. 18/10

lahko tudi finančne kredite. Anglija sama pa se tej zvezi ne more pridružiti. To bi storila samo v primeru, če bi se razbile vse nade na ohranitev sedanjega velikobritanskega svetovnega imperija. — Predlogov imamo tedaj v izobilici, samo rešitve iz sedanjega stanja ni.

DOMAČE NOVICE

Glasovnico za občinske volitve smo uvrstili na tretji strani današnje številke. Glasovnica sme biti 9½ do 10½ cm dolga in 6½ do 7½ cm široka. Kdor se hoče poslužiti te glasovnice, naj jo izreže natančno po črti in potem še enkrat premeri, da ne bo prevelika in ne premajhna, ker jo drugače lahko volilna komisija proglaši za neveljavno. Škoda pa je za vsak naš glas.

Dobrla vas. (Pravočasno razkritje.) Zadnja „Bauernzeitung“ razkriva razne zanimive stvari o delovanju doblarstva sedanjega župana g. Krainza in njegovega namestnika g. Taurerja v občini. Nekoliko govori iz poročila tudi maščevanje, ker je Krainz obrnil Landbundu hrbet in se pridružil Heimatschutzu. Heimatschutz in Landbund pa si nista posebna prijatelja, četudi nastopata pri sedanjih občinskih volitvah v več občinah skupaj. List pravi, da je storil Krainz nekorektnosti, ki jih Landbund ni mogel zagovarjati. Pred letom je dobil 1000 S iz zasilne akcije, da jih razdeli kmetom. Razdelil je denar šele po enajstih mesecih. Dne 7. decembra 1931 je dobil iz glasovalnega fonda 10.000 S, in sicer 5000 S za šolo v Kazazah in 5000 S za popravo cest. Denarja ni dobila ne šola in tudi ceste se niso popravile. Deželna vlada je nazadnje pregledala občinsko blagajno in ugotovila, da vsota 10.000 S dne 27. januarja 1932 v blagajniški knjigi še ni bila vpisana. Deželna vlada je Krainzu dovolila rok do 1. aprila, da zadevo uredi. Zahvaliti se ima samo dr. Zeinitzerju, da ga ni prijel državni pravdnik. Taurerja napada list samo s strankarskega stališča. Tukaj vidite sedaj, kakšni ljudje vladajo naše občine. S takšnimi ljudmi je treba pomesti! Vreči jih morete samo pri volitvah z glasovnico na ta način, da volite vsi Koroško slovensko stranko, ki ima na listi same poštene ljudi in dobre gospodarje.

Slovenji Plajberk. (K občinskimi volitvam.) Zadnja štiri leta občinskega gospodarstva so

nas dobro izučila in četudi gremo na volišče v treh strankah — Koroški slovenski stranki, Wirtschaftspartei in socialdemokratih — bomo v velikem številu dajali zaupnico našim najboljšim in najvestnejšim gospodarjem, ki bodo svojo vestnost in poštenost prinesli tudi v občinske zadeve. **In ti najboljši gospodarji so na listi domače Koroške slovenske stranke.** In pri volitvi nas prav nič ne bo motila nenaklonjenost volilnega vodje, ki kljub prizadevanju naših dveh zastopnikov v občinski volilni komisiji ni hotel dovoliti, da bi volili volilci iz Brodih in Ljubelja v šentlenarskem župnišču. **Brojani! Dokažite kljub vsej nenaklonjenosti nasprotnih strank vaš interes do domače občine in pridite prav vsi na volišče v Slovenjem Plaiberku!** Celostava vam daje pravico do lastnega volilnega kraja, a kratijo vam jo nasprotniki. Zato si izvojujte tudi to pravico tako, da pridete na volišče v Plajberku do zadnjega našega moža!

Bekštanj. (Občinske volitve) so pred durmi in volilni boj je v polnem tiru tudi med nami. Pri tem pa tudi ne manjka laži in grdih napadov na našo stranko. Posebno nesramno se spušča v volilni boj Landbund, ki tvori združen z narodnimi socialisti in Heimatschutzom takozvano „Heimattreue Wirtschaftspartei“. Lepa združitev strank, ki se dajejo drugače na življenje in smrt! Pristaši te stranke napadajo in blatijo občino in župana z grdimi lažmi. Razširjajo vesti, da občina, oziroma župan zaradi toče, po kateri so bile prizadete lansko leto rekatere vasi, ni nič ukrenila in da se podpora, ki jo je dalo ministrstvo, ni pravilno razdelila. Ljudje v današnjih slabih časih take laži radi verjamejo, ker vsak si želi izboljšanje svojega gospodarskega položaja s podporo, ki je je tudi dejansko potreben. Skrajno nesramno in grdo pa je, če kdo izkorišča nesrečo ljudstva v politične namene. Resnici na ljubo bodi povedano, da je občina glede lanske toče ukrenila vse potrebno in tudi dosegla podporo od strani ministrstva in deželne vlade, kar se da dokazati z akti. Razdelitev podpore, ki je v primeru z veliko škodo zelo nizka, še ni končana in se vrši po navodilih deželne vlade popolnoma nepristransko in pravilno. Pri razdelitvi sodelujejo tudi zastopniki Landbunda in se brez njih pristanka še ničesar ni razdelilo. Seveda bi se dalo marsikaj napraviti boljše, če bi deželna vlada ne poslala natančnih navodil. Županu in občini je dala razdelitev ogromna dela, za kar mu moramo biti hvaležni, ne pa ga napadati. Župan sam po toči ni bil prizadet in tudi ni dobil podpore. Vsak, ki trdi nasprotno, je nesramen lažnik, in vsaka govornica, ki blati občino in župana, je grdo obrekovanje. Nasprotni stranki ta lažniva gonja prav nič ne bo koristila, saj tudi danes še velja načelo, da ima laž kratke noge. Mi se z lažmi ne bomo dali premotiti, ostali bomo zvesti svoji stari domači stranki, za njo bomo delali in 24. aprila storili svojo dolžnost, to se pravi, da bomo šli in spravili vse na volišče, da odda svoj glas za našo Koroško slovensko stranko, ki pošlje v občinski odbor može, ki so vredni našega zaupanja.

Radiše. (Volilno gibanje.). Skoraj bi mislili, da so Radiše v deveti deželi, ker je radi volitev tako malo zanimanja. Ljudje se povprašujejo, kako da bomo volili? Na to kratek odgovor in sicer: volili bomo Koroško slovensko stranko. Zakaj? Zato, ker smo koroški Slovenci. Kako naj voli Slovenec renegata-odpadnika? Kakor povsod, imamo tudi pri nas takšnih dovolj. Ti se precej zanimajo za občinske volitve, zakaj bi se tudi mi ne? Če volimo slovenske kandidate, storimo le našo dolžnost. Ako pa volimo nasprotnika Koroške slovenske stranke, tedaj jih s tem podpiramo, da nas oni potem zaničujejo. Torej kvišku glave! Nobeden Slovenec naj ne odda svojega glasu na dan volitev nasprotni stranki. Kdor to stori, je izdajavec svojega maternega jezika, ki ga govori doma. Saj pri nas na Radišah govorimo vsi slovenski, zakaj bi se potem sramovali voliti Slovenca? Vprašamo tiste, ki ne mislijo voliti Koroške slovenske stranke, kaj vam nudijo nasprotni stranke? Nič, prav nič, zaničevani ste od njih. Nasprotniki delajo le na to, da dobijo vaše glasove, pozneje vas ne pogledajo več. Zadnji čas bi bil, da bi prešlo občinsko gospodarstvo v druge roke. Pa naj bi bil župan ta ali oni. Resnica je, da imamo v tej dobi župana, ki je prva

štiri leta župan. A zdi se nam pa, da gre občinsko gospodarstvo po prejšnji komandi naprej. Mi hočemo imeti občinsko gospodarstvo, za vse ljudi enako pravično, ne pa da bi se delalo strankarstvo. Torej ne povprašujmo več, kako bomo volili. Dajmo na stran vsa osebna nasprotstva in pojdemo na volišče voliti kandidate naše stranke, ne pa oddajmo glasov nasprotnikom, ki tajijo svoj materni jezik.

Škocijan v Podjuni. (Iz občine.) Poročila o občinskih sejah, ki jih prinaša naš list iz drugih občin, so prav zanimiva in tvorijo dobro šolo za mlajše odbornike. Naj tudi mi povemo nekaj o zadnji seji starega občinskega odbora. Na dnevnem redu je bila razprava o poslovnem redu za občine. Do poslovnega jezika je šlo vse gladko. Tu so slovenski odborniki predlagali, da naj bo poslovni jezik pri sejah nemški in slovenski, vsak naj se poslužuje jezika, ki ga obvlada. Kot bi ga pičil gad, je zarjovel landbundoyski odbornik in začel utemeljevati potrebo nemškega poslovnega jezika, da se bo drugače v Jugoslaviji reklo, da je občina slovenska itd. Da bi poslušali oslarije in da bi se prepirali, za to Slovenci niso šli na sejo. Zapustili so sejo in prepustili ostalim, da se preklajajo. Nesklepčna seja se je nadaljevala v še ostrejšem tonu v gostilni. Skoro bi se upali trditi, da se Landbund z nastopom svojega pristaša ni strinjal. To sklepamo iz tega, da ga ni več na kandidatni listi. In škocijanska občina se je oddahnila! Če nese —! Naravnost čuditi se moramo temu landbundovcu, da se v praksi ne poslužuje tega, kar je zagovarjal na seji. Da pokaže, da je zvest svojim načelom, bi mu priporočali, da razobesi v svojih množestvilnih obrtnih prostorih tablice, na katerih bo zapisano, da se govori samo nemški. To bi se nam dopadlo. Na drugi strani pa prihodnjo nedeljo noben Slovenec ne more voliti stranke, ki noče dovoliti manjšini niti malenkosti pravic, ki šteje take ljudi med svoje pristaše, končno pa tudi ne strank, ki podpirajo take ljudi. Rešitev naša je edino v domači Koroški slovenski stranki!

Bilčovs. (Poroka.) V nedeljo smo imeli poroko posebne vrste. Zeleni Landbund je vzel v zakon rdečo socialno demokracijo. Podpredsednik državnega zbora je imel slavnostni govor. Kako je skrival, da je takratni predsednik Landbunda g. Schumy kriv, da naše ceste ni prevzela dežela. Vse stranke so bile za to, edino Schumy je bil proti. Ker je ta nasprotoval, sta glasovala Landbund in socialna demokracija z g. Schumyjem. Tako je prišlo, da mora naša občina in vse občine, skozi katere teče cesta, plačevati velike vsote za vzdrževanje ceste. Edino Landbundu se imamo zahvaliti, da zelo pritiska cesta na naše žepce. To je dar Landbunda, ki vedno pravi, kako kmetom lajša bremena. Tu vidimo resnico; še tam jih kmetom pusti, kjer bi jih lahko odvezel.

Borovlje. (Obč. seja 12. aprila.) Obračun kraj. šolskega sveta na Bajtišah se odobri. — Požarna bramba v Podljubelju prosi za prispevek za popravo brizgalnice. Se dovoli S 200.— Društvu „Blindenfürsorge“ se dovoli S 10.— Sprejme se nekaj oseb v obč. pristojnost, nekaj odkloni. Na dnevnem redu je vloga posestnikov iz Kaple in Kožentavre, da bi se od Borovelj odtrgale katastralne občine Kapla in Kožentavra ter da bi se ustanovila lastna in samostojna občina. Pravni odsek predlaga, naj reši to zadevo šele novoizvoljeni občinski svet po volitvah, ker je cela zadeva predalekosežna. Večina se izreče za ta predlog. Med sejo je prišlo več kmetov-posestnikov iz zgoraj omenjenih krajev protestirat, da se ima občina deliti itd. Predvsem so se zgražali nad nezno visoko občinsko doklado. — Vloga dež. vlade vsebuje zadevo regulacije in zazidavanje Hruščevega proda v Podljubelju. Se zaenkrat odloži ter se bo obravnavalo šele pozneje. — Reši se še nekaj točk ubožnega odseka.

Korte. (Razno.) Vse je tiho pri nas in vse tiči doma za pečjo in čaka, kdaj se bo poslovila od nas zima. Tujcev vidimo prav malo, le kakšen orožnik ali davčni eksekutor še pride po šilinge in da se mu morajo pokazati voli in krave. — Lažje pa najde bolezen k nam in kosi. Dne 20. januarja je preminul Urh Kersnik v 52. letu starosti. Jetiki se je pridružila še gripa in ga pobrala. Za njim je šel 9. t. m. Jernej Štern, p. d. Plesnikarjev v starosti 56 let.

Nikdar se ni bal pokazati, da je Slovenec. Vsem zaostalim naše sožalje, pokojni pa naj počivajo v miru!

Šmarjeta v Rožu. (Požar — uboj?) Skoro ves Rož in del Podjune je mogel v noči med 7. in 8. aprilom opazovati ognjeni žar, po katerem je moral sklepati, da uničujejo nekje ognjeni zublji imetje, ki so ga z znojem ustvarili in pridobili rodovi. Izbruhnili je ogenj to noč vsled požarovanega dimnika na Selu pri Šmarjeti v Rožu. Divjanje ognja je bilo vsled močnega viharja, ki je prenašal iskre celo do Lečen, strašansko. Tri požarne brambe so bile na mestu, a rešiti se ni dalo ničesar. Ena požarnih bramb je morala ostati v Apačah, da je bila pripravljena za slučaj, da bi vžgale iskre. Zgorelo je 13 objektov, 3 goved, 10 svinj, 1 ovca, vse orodje in žito, vsa obleka, krma in oprava, vsi stroji, sploh vse. V par urah so popolnoma obubožali posestniki Tonč, Kompoš in Pirman. Obubožali v pravem pomenu besede, ker so izgubili vse, poleg tega pa bili zavarovani skupaj samo za 13.500 S, dočim znaša škoda preko 100.000 S. In še dve osebi sta se opekli. Pri zadeti so pomilovanja vredni in potrebujejo pomoči vseh, ki morejo pomagati v denariju, obleki, krmi, lesu, hrani itd., ker je trenutno nemogoče, da bi se dobilo kje kakšno posojilo. Hranilnice vsled denarne krize nimajo razpoložljivega denarja, bančni denar pa je predrag. Pomagajte siromakom kdor in kolikor morete! — Za one, ki ljubijo senzacije, bo zanimiv naslednji slučaj: Dne 4. t. m. se je našlo gostilničarja in posestnika v Kočuhi, Jerneja Olinovca v hlevu z razbito glavo. Kako je prišel do razbite glave, še ni ugotovljeno, pač pa je bil osumljeni predan sodišču. Prvo pomoč mu je nudil g. dr. Jug, zdravnik v Borovljah, ki ga je dal prepeljati v deželno bolnico, kjer je 9. t. m. umrl. Pokopan je bil ob obilni udeležbi 13. t. m. v Šmarjeti. Radovedni smo na izid preiskave in na to, ali se gre za samomor ali uboj.

Borovlje. Dne 15. aprila 1932 smo spremili k zadnjemu počitku mater, ki je bila znana daleč preko Borovelj, staro gospo Genovefo Kometter. Že več mesecev je bolehal, zadnji čas se je celo upalo, da bo še okrevala, a pretrgala nji je nit življenja kruta smrt v 65. letu starosti. Bila je izredno pridna in marljiva gospodinja in kljub starosti smo jo videli vedno v prvih jutranjih urah na vrtu med rožami in rastlinami, katere je nad vse ljubila. Nepregledna množica ljudstva jo je spremljala na njeni zadnji poti, dokaz, da je bila znana in priljubljena daleč naokoli. Pokopana je bila v lastni grob in največji nagrobni spomenik na boroveljskem pokopališču pričša s slovenskim napisom, da je bila rajna zvesta svojemu narodu do smrti. Žaljujoči rodbini Kometter naše iskreno sožalje!

Koroške novice. Kmečka bolniška blagajna je omejila promet s strankami. Vrši se zanemrlj vsak delavnik od 8. do 12. Z načelnikom pa se more govoriti samo v četrtkih in sobotah med 9. in 12. uro. — V Celovcu je pri točenju benzina zgorel avtobus proge Celovec—Labud. Dve osebi sta močno opečeni. — Letos je bilo na Koroškem že 130 požarov, trikrat več kot lani v istem času. — Pri čiščenju stranišča neke gostilne v Celovcu so našli mrtvega novorojenca moškega spola. Za materjo se poizveduje. — „Bauernzeitung“ se ne čudi, da so v jezikovno mešanem ozemlju vložene liste s pridevnikom „heimattreu“, ker je potrebna razlika med domovini zvestimi in iredentisti, čudi se pa, da obstojajo tudi v nemških krajih take liste. — Celovška občina je 1. julija 1931 plačevala dnevno 3305 S obresti. Do 1. aprila 1932 se je odplačalo toliko dolgov, da znašajo obresti dnevno samo še 2436 S. — 9. t. m. je bilo zabeleženih na Koroškem 17.394 podpiziranih brezposelnih. Število je padlo za 1383 oseb. — Na občnem zboru Landmannschaft se je priporočalo, da bi se krilatice „Koroško Korošcem“ ne izvajala preveč ozkosrčno. Sai se tudi

nikdar ni, ker bi tedaj na Koroškem ne imeli toliko rajhovcev. Ne bo dolgo, pa bodo skovali krilatice „Koroško Nemcem“. — Konkurz je bil razglašen nad imovino posestnika in gostilničarja Josipa Maierhoferja v Srednji vasi pri Rudi. — Na dražbo pride dne 1. junija pri okrajnem sodišču v Železni Kapli Stiegerjeva hiša istotam. Cena 5000 S, najnižja ponudba 2500 S.

Sv. Lenart pri Sedmih studencih. (Pogreb.) Dne 14. t. m. smo položili k zadnjemu počitku blago Mastigijevo mater Ano Ziak. Obilna udeležba pri pogrebu je bila priča priljubljenosti rajne. Trnjevo pot je hodilo skozi življenje. Najprej ji je umrl mož, in je morala sama voditi gospodarstvo in vzgojiti svoje tedaj še male otroke. Gripa ji je vzela l. 1919 pičnega sina, ki je bil vstopil pri Servitih in bi imel v par letih navrh peti novo sv. mašo. Dve hčerki sta vstopili v red Usmiljenih sester, od katerih je starejša umrla pred par leti. Tako je poslala rajna vse svoje upe popred v večnost, sedaj pa jim je sledila sama. Brnški pevci so pri hiši, maši in ob grobu peli krasne žalostinke, ki so marsikateremu privabile solze v oči. Naj blaga žena počiva v miru!

NAŠA PROSVETA

Naša izobraževalna društva opozarjamo na dan, katerega praznujemo v Avstriji v nedeljo, dne 8. maja. Vredne so naše zlate matere, da se jim oddolžimo vsaj za uro ali dve za vso njihovo ljubezen in žrtve. Fantje in dekleta, posvetite našim mamicam vsaj dan! Gradivo in navodila za prireditve dostojnega materinskega dne preskrbi na prošnjo osrednja pisarna.

Dobrla vas. (Razstava.) V nedeljo, dne 3. t. m. so se spet pomikale proti Dobrli vasi cele kolone in vozovi so se vstavljali pred „Društvenim domom“. Bila je razstava del, napravljenih izpod rok naših vrlih deklet, pod vodstvom gđč. Milke Hartmannove. 1400 radovednih oči je žarelo na polne mize samih najboljših stvari in ne veliko manj jih je popoldne strmelo na oder in občudovalo lahek korak naših deklet. Melodija naše lepe slovenske pesmi jim je narekovala posamezne gibe in več stotera množica je po pozameznih prizorih iz navdušenja cepetala z nogami in klicala: Še! še! Zakaj toliko ljudi? Zakaj takšno navdušenje? Ker je to, kar se je tukaj vršilo nekaj našega: naša pesem in naš preprosti ples. Ljudstvo ve, da so te pesmi njegove in ti gibi tudi njegovi, da bi najraje vsak posameznik bil na odru in stopil v krog deklet ter z njimi zaplesal in zapel. Pokazala nam je ta razstava, da ima naše ljudstvo smisel za te tečajje, da se zanima za nje in jih po možnosti podpira. Napačno pa bi bilo soditi, te tečajje po razstavi. Z ozirom na razstavo bi se moglo reči, da se učijo v pretežni večini močnate jedi, kar pa nikakor ne odgovarja resnici. Ali naj gredo razstaviti različne juhe in golaže? Ne! Pri močnatih jedeh se pokaže spretnost kuharice. K uspehu te lepe prireditve moramo vsem tečajnicam in posebno gđč. voditeljici častitati. Tudi čg. župnik Poljanec s svojimi lepimi besedami in libuški moški zbor sta mnogo doprinesla k uspehu te lepe prireditve, zakar jima najiskrenejša hvala.

GEMEINDEWAHL

Stimmzettel

Koroška slovenska stranka
(Partei der Kärntner Slovenen)

GOSPODARSKI VESTNIK

Denarna pomoč od žirocentralne na Dunaju.

Vsaka zadruga in tako tudi Zadruga zveza potrebuje za čas sile neko zaslonbo, kjer si more poiskati denarne pomoči. Bankam je bila zaslonba Narodne banke morebiti le preveč. Ko bi se ta nekoliko ozirala na kmečke posojilnice, bi ne bila imela nobenih izgub. A tako žal ves čas Narodna banka s posojilnicami ni hotela imeti opravka. Zveze so se obračale zadnji čas na žirocentralo, ki se je ustanovila nalašč kot banka za zadruge in ki ima tudi danes dovolj razpoložljivega denarja. Žirobanka je zastopnikom naših zadružnih zvez obljubila skupno 500.000 S, na Slovence pride 100.000 S, pod pogojem, da posojilnica, ki potrebuje denar, podpiše menico, podpiše jo potem Zveza kot porok in kot drugi porok deželna hipotekarna banka. Vprašali smo se, zakaj neki žirocentrala zahteva poročstvo hipotekarne banke, ki z nami pravzaprav nima dosti stika? Ravnateljstvo hipotekarne banke se je dne 7. marca bavilo s prošnjo zadružnih zvez in je prišlo do sklepa, da je hipotekarna banka pripravljena dati svoje poročstvo, ako ji dotična posojilnica odstopi primerno na prvem mestu vknjiženo trjatev, ali ponudi Rangvormerkung na neobremenjenem posestvu. — Kapital 100.00 S je za nas malenkost; na eno posojilnico bi prišlo 3400 S, ali če denar vzame 10 večjih posojilnic, bi vsaka dobila 100 milijonov in nič več ter bi bil kredit izčrpan. Vsekakor moramo tudi to ponudbo v sedanji denarni krizi hvaležno sprejeti. Ali ta denar se ne sme rabiti za posojila: da bomo posejevali, nam mora denarja ljudstvo zopet prinesiti. Naše posojilnice so imele l. 1928. vlog 2.163.000, ako nam kdo ponudi zdaj 100 tisoč, je to le edenindvajseti del. Posojilnice, ki imajo svoja posestva, bodo za slučaj sile dobile vsaj nekaj pomoči. V nemških zvezah nimajo posestev, kako si bodo isti pomagali, ne vemo.

XII. Ljubljanski velesojem, ki se vrši letos od 4. do 13. junija je izraz razvoja in stanja slovenskega materialnega gospodarstva. Tukaj se steka ves slovenski napredek, kakor industrije, trgovine in obrti. Razstava kaže kulturo, socialno politiko, socialno-higijenska prizadevanja naroda. Brez kulture, brez socialne politike in industrije, brez industrije in kulture ni ne drugih izrazov narodovega duševnega in etičnega udejstvovanja. To vez hočejo dokumentirati razne velike prireditve v času velesoja. Kulturne vezi imamo tudi mi z našim maternim narodom in jih bomo v času velesoja še poglobili z mnogoštevilnim obiskom večjih kulturnih prireditev.

Celovski trg. Živina: voli 0.80—1.10, plemenske krave 0.90—1.20, krave za klanje 0.50—0.70, pitani prašiči 1.50—1.70, plemenski prašiči 2.00—2.30 S za kg žive teže. Žito: pšenica 32—33, rž 32—34, ječmen 25—27, oves 24—26, ajda 25—27, koruza 20—26 g za kg. Sladko seno 12—14, kislno seno 7, slama 8—10 šilingov meterski stot; grah 0.80—1.20 g, fižol 40—50 g, krompir 16—18 g, zelje 60—80 g, repa 30 g, goveja mast 6 S, sirovo maslo 4.00—5.20 S, prekajena slanina 4 S, sirova slanina 2.60 S, zaseka 2.20—2.80 S, smetana 2.40—4.00 S, mleko 40—42 g, jajce 10—12 g.

RAZNE VESTI

Drobne novice. Za veliki teden se je kupilo na Dunaju okrog 200.000 kg rib, za katere se je plačalo 600.000 S. Zelenjave in sadja se je konzumiralo 40.000 kg, jajc 1.500.000 ko-

madov, masla 8000 kg. Dunaj sicer veliko sne, a kljub temu ni mogoče primerno prodati produktov kmetijstva. Pred plebiscitom se je sicer reklo, da bomo lahko in dobro prodajali, ker imamo Dunaj, vendar izkustva kažejo, da je bila nemška propaganda laž. — Brazilska vlada namerava podariti avstrijski vladi 100.000 vreč kave (600.000 kg), ki naj bi se prodajala ubožnim slojem kg po S 2.50. Iz dobička se namerava financirati Thalerjev naselitveni program v Braziliji. Dobiček bi iznesel 900.000 S. — Velikonočni promet v Parizu izkazuje 34 mrtvih in 120 ranjenih. — V Zagrebu je eksplodiralo skladišče družbe „Starfilm“. Po eksploziji je nastal požar, ki je uničil štirinadstropno hišo. Tudi sosedne hiše so bile močno poškodovane. Je okrog 10 smrtnih žrtev in 18 v bolnišnici. — V češkoslovaških premogovnikih stavka zašasno 30.000 rudarjev. S posredovanjem vlade se upa, da bo spor med delavci in podjetniki kmalu poravnani. — Angleški funt se dviga, ameriški dolar pa pada. Za varstvo svoje valute je Amerika uvedla celo vrsto novih davkov, od katerih pričakuje okrog 700 milijonov dolarjev. — Društvo za mednarodno pravo je ugotovilo, da je bilo v teku 3400 let sklenjenih 8000 mirovnih pogodb. V teku 3400 let se samo 268 let ni vojskovalo. — Pretekli teden je zletelo v zrak skladišče smodnika rudnika v Zunguldaku v Turčiji. Od eksplozije se je porušilo več hiš. 50 delavcev pogrešajo in mislijo, da so vsi mrtvi. — Avstrija. Materinski dan se bo letos praznoval v Avstriji dne 8. maja. — Predsednik rekonstrukcijskega odbora Kreditnega zavoda je predložil vladi poročilo, ki obsega 2000 s strojem pisanih strani. Poročilo preda glavni odbor državnemu pravnemu uradu. Je res že čas, da se spravi za deva Kreditnega zavoda z dnevnega reda in da se kaznujejo vsi, ki so zakrivali polom in obremenili davkoplačevalce. — Rusija: Po vesteh iz Moskve so nastali po vsej sovjetski Rusiji, posebno pa v Moskvi, veliki izgredi in nemiri. Velike množice ljudi so navalile na trgovine z živili in jih izropale. V Moskvi so vodile iz grede skoraj samo ženske. Napadle so državni trust za maslo ter skladišča popolnoma izpraznile. Nemiri so nastali zaradi podražanja in pomanjkanja živil. — Mirovna vojska sovjetske Rusije šteje menda 1.478.000 mož, v primeru mobilizacije pa nastopi lahko takoj 3.600.000 mož. Letal ima Rusija 2000, od teh 800 izvidnih, 400 obstreljavalnih, 400 zasledovalnih in 400 vodnih. Po petletnem vojaškem načrtu pa se bo število letal do l. 1935 povečalo na 5000. — Ostale države: Madžarska vlada je prenovila soc. dem. list „Nepszava“ za nedoločen čas. Vsled tega so madžarski stavci sklenili, da s 6. aprilom ustavijo delo. Dosegel pa se je kmalu sporazum in stavci so začeli zopet de-

lati. Vlada je imela že vse pripravljeno, da izdaja svoje uradne liste. — Na Balkanu in v Romuniji imajo zaznamovati velike poplave. V Romuniji se je podrlo tisoče hiš in vrglo okrog 12.000 ljudi na prosto. Razne reke so v Jugoslaviji in Romuniji poplavile ogromne površine rodovitne zemlje, menda preko 60.000 ha. — V Brnu na Češkoslovaškem je prišlo do spopada med komunisti in policijo. Uspeh: 32 ranjenih.

Zahvala.

Vsem sorodnikom, sosedom, znancem in prijateljem, ki ste v težki in dolgi bolezni obiskovali in tolažili našo nepozabno mater, gospo

Genovefo Kometer

vdovo po trgovcu in posestniku,

vsem, ki ste prišli od blizu in daleč spremit isto na njeni zadnji poti, naša najlepša hvala. Zahvaljujemo se posebno častiti duhovščini za častno spremstvo, č. g. provizorju Schusterju za v srca segajoče tolažilne besede na pokopališču, slovenskemu pevskemu zboru za ganljive žalostinke na domu in ob odprtem grobu ter domači požarni brambi. Za darovane vence in cvetje, kakor za sve izraze sočutja od blizu in daleč naša prisrčna hvala.

Borovlje-Žihpolje, dne 15. aprila 1932.

64

Žalujoči ostali.

VABILO

na

REDNI

OBČNI ZBOR

Hranilnice in posojilnice, registrovane za druge z neomejeno zavezo na Kostanjah, ki se vrši dne 1. majnika 1932 ob 2. uri popoldne v uradnem prostoru.

Dnevni red:

1. Odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Odobritev računskega zaključka za leto 1931.
3. Čitanje revizijskega poročila.
4. Poročilo načelstva in nadzorstva.
5. Volitev načelstva in nadzorstva.
6. Slučajnosti.

63

Vse zadružnike vabi

načelstvo.

Inserirajte v Koroškem Slovencu!

Lastnik: Pol. in gosp. društvo za Slovence na Koroškem v Celovcu. — Založnik, izdatelj in odgovorni urednik: Ž i n k o v s k ý Josip, tipograf, Dunaj, X., Eitenreichgasse 9. Tiska Lidova tiskarna Ant. Machát in družba (za tisk odgovoren Josip Žinkovský), Dunaj, V., Margaretenplatz 7.

Najboljše originalne Diabolo

Posnemalnike
Ročne mlekarnice
Pinje

Brzoparilnike
Pralne kotle

Stroje za šivanje

Sode za gnojnico

Sesalke za gnojnico

Štedilnike

Mline in stiskalnice
za sadje

Kupite samo pri:

Diabolo-Separator, Wien XII., Wienerbergstr. 31

ZAHTEVAJTE CENIKE IN PROSPEKTE!

Diabolo zastopniki povsod

58